

Biskopsord om att stanna kvar i kyrkan

Vara kvar eller inte?

En varm sommardag firades Sta Claradagen i klostret i Sjövik. Det hade varit en uppbygglig mässa med god predikan – ack så sällsynt nu för tiden – och efteråt satt jag i min rullstol och njöt av stillheten. Församlingen levde med i allt som hörde till mässan och jag tänkte vad det är skönt att det fanns en plats där Sveks alla svagheter inte märktes och kyrkopolitiska diskussioner och hot inte störde friden. Då kom en man fram till mig med allvarliga ögon och frågade: kan jag vara kvar i denna kyrka som den nu agerar? Vad händer efter Kyrkomötet i höst?

Frågan är allvarlig och jag har mött den många gånger under senare år. Det är inte första gången man undrat vart kyrkan är på väg? Jag hade brottats med den frågan själv under hektiska dagar under 1979–80 då drevet var som värst. Var det inte enklast att överge en kyrka som slagit in på liberala teologier, som jag såg det då. Vart var kyrkan på väg? Jag sökte svar men av vem? Jag råkade då vara på en ekumenisk resa och fick möta den allmänneliga kyrkans "höjdare" i Väst och Öst. Patriarker från kyrkor i öst menade att jag kom från en annan värld med frågor så typiska för västerlänningen. De förstod inte problemet. Självklart att man stannar i sin kyrka. Samma svar fick jag av patriarken för den Ryska kyrkan en gång 1989 i Moskva. För den ortodoxa kristenheten i Sovjet var den påträngande liberalismen knappast ett problem. Traditionen där var klar. Stå kvar. Nu var jag inte ortodox utan lutheran och då var väl intresset för oss i Sverige inte så stort. Men svaret var raditionen i den ortodoxa kyrkan.

I Konstantinopel mötte jag den dåvarande patriarken och hans utrikesmetropolit, numera patriark i den grekiska kyrkan. Vid ett av besöken i kyrkorna i Istanbul såg jag hur metropoliten placerade oss delegater i olika bilar. Jag kom att åka ensam med honom i en av taxibilarna. Han ville med avsikt tala om situationen jag befann mig i. Vi är väl informerade om det som händer i er kyrka, var samtalsämnet. En sak måste jag ha klart för mig menade han: lämna aldrig din kyrka där Gud satt dig. Även om det blir mycket svårt. Sådan är traditionen här.

Rom hade fått en ny påve vid denna tid. Genom Birgittasystrarnas vänskap fick jag bo i deras hus i Rom på hemvägen och träffade en del katolska präster. Plötsligt fick jag frågan om jag ville träffa den nye påven, Johannes Paulus. Han hade väl varit påve i högst ett år. En biskop från det ekumeniska sekretariatet kom och talade om hur detta skulle ske. Genom alla salar och trappor i Vatikanen fick jag till slut en personlig audiens hos honom. Jag frågade och han svarade. Han var en stor lyssnare och ett möte med denne andlige man satte stora spår i mig. En sådan andlig man mötte man sällan. Min fråga och mitt problem samtalade vi länge om och han sa precis som de stora i Öst. Du skall stanna på din post där Gud satt dig.

Varför denna långa utläggning? Därför att min fråga är många fråga inte bara hos oss och den kan bara besvaras på ett personligt plan. Vad mitt samvete säger mig. Men jag har sedan denna resa aldrig tvekat att jag är kvar även i en kyrka som på flera punkter överger Skriften och där Jesus undervisning nu t ex om äktenskapet inte alltid nämns. Jag skall inte gå in på fall där jag undrar hur en kristen kyrka kan överge vad Gud gett kyrkan att förvalta, Ordet som är grunden för en kyrka med Kristus som hörnstenen. Att jag vandrade ut i världen i mina tankar ovan visar bara att en kyrka är aldrig sig själv nog. Till kyrkans enhet som Jesus bad om hör att man lyssnar till andra kyrkor som kämpat sig fram till nödvändigheten av att stå på Skriftens grund.

Min fråga är inte bara en lokal eller regional fråga utan gäller alltid hela Kristi kropp. Vilken är grunden för vår tro? Kan man dela gemenskapen med en kyrka som går egna vägar? Som jag försökt säga med den långa internationella överblicken: där Guds Ord är grunden för tron och Kristus tillbedes och äras som Guds Son och vår Frälsare finns det en gemenskap. Går det inte överallt att finna trons gemenskap där man bor så finns det alltid samlingar, grupper att finna den andliga gemenskapen hos. För mig har Oas-rörelsen blivit en viktig gemenskap på Guds Ords grund och genom den kan jag stanna kvar där Gud satt mig. I min kyrka har jag många vänner och vi behöver varandra. Det skulle för mig vara konstigt att inte känna mitt ansvar för alla mina trosvänner och inte ta mitt ansvar för gemenskapen i tron. Att stanna kvar är naturligt även om det betyder svårigheter. Man kan ju vara ett vittne som går mot strömmen men som följer den gamla kyrkans tradition om var grunden finns. Så ser jag på det, men för andra är svaret ett annat.

Jag hade en fråga med mig den gången på resan och fick ett samstämmigt svar. Idag kanske jag frågar andra men jag ser inget annat svar än det jag fick då.

Bertil Gärtner

Utdrag ur Oasbladet nr 3, 2009